

Evoluții privind legislația petrolieră din România și campaniile de informare privind gazele de șist

NAMR

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

LEGEA PETROLULUI Nr. 238/2004

În prezent, România nu deține legislație specifică în zona resurselor neconvenționale

Legislația petrolieră din România nu face nicio deosebire între diferitele categorii de gaze naturale, clasificate în baza unor criterii variate precum:

Biogaz și termogaz, gaz metan (cu o compoziție de peste 95% metan) și gaze grele (metan asociat cu etan, butan,..) produse din gresie, nămol, cărbune, șisturi bituminoase sau subsol, asociate sau nu cu țiței, sau convenționale, produse de formațiuni cu un grad ridicat de permeabilitate și neconvenționale precum gazele de șist, metanul din zăcăminte de cărbune și gazul etanș, produs de formațiuni cu permeabilitate scăzută.

Din moment ce “gazul neconvențional” este “gaz natural”, legislația petrolieră din România se aplică și resurselor neconvenționale de gaz.

NAMR

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

Legea PETROLULUI nr. 238/2004

- Se aplică operațiunilor petroliere "up-stream" referitoare la explorare, dezvoltare, exploatare, abandonare și transport prin intermediul sistemului național de transport.
- Se aplică tuturor resurselor petroliere existente on-shore și off-shore, sub formă de gaz sau lichidă, fără nicio distincție între convențional și neconvențional;
- Explorarea și producția de resurse de gaz și țiței se realizează prin încheierea acordurilor de concesiune petrolieră bazate pe redevențe, cu Agenția Națională pentru Resurse Minerale, desemnată de lege ca fiind autoritatea competentă și intră în vigoare după aprobarea prin Hotărâre de Guvern;
- Durata acordurilor petroliere este de 30 de ani, cu posibilitatea extinderii cu încă 15 ani;
- Acordul de Concesiune rămâne neschimbat pe durata sa, asigurând astfel, stabilitate fiscală și comercială. Drepturile și obligațiile titularilor de acord, inclusiv nivelurile de redevență, sunt menținute pe toată durata acordurilor petroliere, cu excepția situației în care părțile decid modificarea acestora printr-un act adițional;

NAMR

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

LEGEA PETROLULUI NR. 238/2004

- Companiile române și cele străine sunt tratate pe o bază nediscriminatorie;
- Companiilor străine li se permite să exporte produse petroliere;
- Titularii de acord sunt obligați să stabilească provizioane deductibile pentru abandonare și refacere a mediului, pe toată durata de exploatare a zăcământului;
- Dreptul de a utiliza și accesul la terenul necesar întreprinderii operațiunilor petroliere este acordat în raport cu alte prevederi legale din domeniu;
- Soluționarea litigiilor în legătură cu interpretarea și executarea prevederilor acordurilor petroliere este de competența instanțelor din România, dacă părțile nu au convenit soluționarea pe cale arbitrală.

NAMR

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

Normele Metodologice de aplicare a Legii Petrolului nr. 238/2004, aprobată prin Decizia de Guvern Nr. 2075/2004

- Clarifică regimul datelor și informațiilor necesare pentru îndeplinirea operațiunilor agreeate conform acordului de concesiune, precum și termenii de confidențialitate;
- Stabilesc procedura de organizare a rundelor de ofertare pentru concesiunea perimetrelor petroliere de explorare și producție în condiții transparente, nediscriminatorii;
- Prevăd drepturile și obligațiile titularilor pe durata fazelor de explorare, dezvoltare și producție;
- Clasifică resursele și rezervele de petrol;
- Indică procedura de atribuire a perimetrelor.

NAMR

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

Directiva 94/22/CE

Legislația petrolieră din România este aliniată la cadrul legal european reprezentat de Directiva 94/22/EC

- Scopul principal este acela de a asigura un acces transparent și ne-discriminatoriu către resurse pentru statele membre ale UE;
- Nu face diferența între țiței și gaze naturale și cu atât mai puțin între resurse convenționale și neconvenționale;
- Nu impune nicio restricție privind aplicarea unor tehnologii specifice utilizate în operațiunile petroliere, precum fisurarea hidraulică;
- Directiva nu stipulează nicio cerință specifică cu privire la riscul și impactul asupra mediului dar facilitează pentru statele membre dacă acestea consideră necesar, stabilirea condițiilor de autorizare în scopul prevenirii impactului asupra mediului.

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CONCLUZII PRINCIPALE:

LEGISLAȚIA PETROLIERĂ ROMÂNEASCĂ:

- ESTE TOTAL COMPATIBILĂ CU AQUIS –UL COMUNITAR
- ESTE TRANSPARENTĂ ȘI NON-DISCRIMINATORIE ÎNTRE AUTORITĂȚILE ROMÂNE ȘI INVESTITORII STRĂINI,
- ESTE COMPLET APLICABILĂ ÎN CEEA CE PRIVEȘTE GAZUL NECONVENȚIONAL
- NU ARE RESTRICȚII PRIVIND TEHNOLOGIILE UTILIZATE ÎN OPERAȚIUNILE PETROLIERE, INCLUSIV FISURAREA HIDRAULICĂ
- CA REGULĂ GENERALĂ, ORICE COMPANIE CARE DEȚINE ACORDURI PETROLIERE ÎN ROMÂNIA POATE DESFĂȘURA OPERAȚIUNI DE EXPLORARE PENTRU RESURSE NECONVENȚIONALE

NAMR

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CADRUL LEGAL din România

- Autoritatea competentă autorizată prin Legea Petrolului Nr. 238/2004 în scopul emiterii de reglementări în industria de țiței și gaze up-stream este Agenția Națională pentru Resurse Minerale.
- Regulamentele aplicabile pentru operațiunile de gaze neconvenționale emise prin Ordinele Președintelui ANRM :
  - Ordinul 101/1997 – Evaluarea, clasificarea, confirmarea resurselor și rezervelor geologice și a cadrului studiilor;
  - Ordinul 102/1997 – Managementul fondului național de resurse și rezerve
  - Ordinul 41/1998 – Regimul sondelor de explorare, cerințe de raportare și termene de transmitere a datelor, informațiilor și documentației obținute în operațiunile petroliere și măsurarea și înregistrarea producției de țiței
  - Ordinul 43/1998 – Conținutul studiilor în scopul delimitării perimetrelor de producție petrolieră

NAMR

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CADRUL LEGAL din România

- Ordinul 98/1998 – Metodologia de stabilire a prețului de referință pentru petrolul (țiței și gaze) extras în România
- Ordinul 150/2005 – conținutul detaliat al Cărții Petroliere
- Ordinul 1/2006 – Modificarea regimului sondelor și aprobărilor necesare pentru producția experimentală
- Ordinul 122/2006 – Metodologia pentru certificarea competențelor tehnice
- Ordinul 194/2005 – Conținutul programului anual de producție
- Ordinul 8/2011 - Aprobările pentru conservarea și abandonarea sondelor, respectiv, închiderea operațiunilor petroliere după conservare sau abandonare
- **Nu există prevederi specifice privind explorarea și producția de gaz neconvențional cu excepția reglementărilor existente, listate mai sus, care sunt aplicabile în general tuturor categoriilor de hidrocarburi**

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

Concluzii:

- Legislația petrolieră din România este aplicabilă tuturor tipurilor de hidrocarburi indiferent de generare, caracteristicile geologice și petrofizice ale zăcămintelor, și tehnologiile aplicate
- Legislația petrolieră a impus reguli de bază privind valorificarea resurselor de țiței și gaze naturale prin intermediul concesionării în urma rundelor de ofertare și încheierii de acorduri petroliere, pe bază de redevențe, similare cu cele din majoritatea țărilor europene
- Legislația petrolieră stabilește două principii importante: tratamentul non-discriminatoriu pentru titulari diferiți și stabilitatea termenilor contractuali.
- Legislația românească de petrol s-au dovedit a fi un cadru legal viabil care a condus la dezvoltarea explorării prin încheierea a zeci de noi acorduri de concesiune.
- Legislația românească de petrol este compatibilă cu legislația UE, o transpunerea integrală a directivelor din acest domeniu a fost finalizată în 2007.
- Legislația Petrolieră oferit un cadru viabil, dovedit de zecile de acorduri de concesiune în vigoare, încheiate în baza prevederilor actuale.

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CONCLUZII

- Legislația secundară stabilită prin regulamente și instrucțiuni tehnice diferă de la o țară la alta și de la un bazin petrolier la altul, în funcție de caracteristicile geologice, economice sau sociale sau cerințele de conservare a mediului.
- Reprezentând un domeniu nou în Europa, cadrul legal privind exploatarea gazelor de șist prin fisurarea hidraulică poate fi caracterizat ca fiind incomplet în ceea ce privește implementarea instrucțiunilor tehnice, reglementărilor, codurilor de practică, și regulile de monitorizare și control
- În prezent, țările europene interesate în activitățile cu gaze neconvenționale au ca scop stabilirea reglementărilor adecvate, pe baza unei expertize proprii și luând în considerare experiența dezvoltată de state, precum SUA
- **În concluzie, autoritățile de reglementare din România trebuie să evalueze oportunitatea privind emiterea de reglementări specifice domeniului de activitate a gazelor neconvenționale, oferind astfel autorităților care emit politici, ONG-urilor și populației, încrederea că riscurile sunt minimalizate și gestionate în mod corespunzător.**

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

RESURSE/ REZERVE NECONVENȚIONALE ÎN ROMÂNIA

- În prezent, nu există încă dovezi clare privind existența unor rezerve dovedite de gaze neconvenționale în **România**
- Nu există referiri cu privire la gaze neconvenționale în niciun acord petrolier emis în România
- În baza acordurilor petoliere sunt specificate doar programele de activități de explorare, obligatorii și opționale- asumate de titular, și durata acestora.
- Acordul petrolier nu include programul activităților de dezvoltare și exploatare, fiindcă acestea nu sunt cunoscute la data semnării acestuia
- Orice lucrări de dezvoltare și exploatare sunt rezultatul lucrărilor de explorare.
- Programul lucrărilor de dezvoltare și exploatare este dezvoltat de titular doar după identificarea descoperirilor comerciale de hidrocarburi.
- Acordul petrolier conține un capitol dedicat în totalitate protecției mediului și managementului riscurilor, în special măsurilor de reducere a impactului asupra mediului

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CAPMANII DE INFORMARE PRIVIND GAZELE DE ȘIST ÎN ROMÂNIA

- Licențele de explorare privind gazele de șist au fost aprobate sau sunt analizate de mai multe state membre ale UE.
- Aceste dezvoltări au determinat dezbateri publice intense
- În programul bugetar al UE pe anul 2012 era stipulat ”în Europa au început dezbateri publice cu privire la gazele de șist, meritele și efectele negative ale acestora, dar acestea nu sunt întotdeauna bazate pe date și informații concrete“
- Parlamentul European subliniază că “este important, astfel, să demarăm dialogul și campaniile de informare a populației înainte de începerea producției industriale”.
- Astfel, Uniunea Europeană, prin Directoratul General pentru Energie al Comisiei Europene a lansat în 2012 un **proiect pilot- “securitate energetică- gazele de șist“**, îndemnând Statele Membre să depună propuneri în scopul obținerii permisiunii de a organiza și lansa campanii de Dialog și informare a cetățenilor privind gazele de șist

NAMR

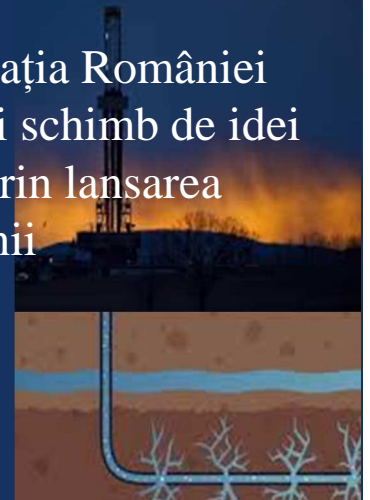
EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CAMPANII DE INFORMARE PRIVIND GAZELE DE ȘIST ÎN ROMÂNIA

- Datorită faptului că, în România, opinia generală cu privire la problema gazelor de șist este caracterizată de scepticism și suspiciune, în principal, fiindcă nu este suficient detaliată iar populația și autoritățile locale duc lipsă de informații echilibrate în ceea ce privesc oportunitățile și amenințările legate de explorarea și exploatarea gazelor de șist, Agenția Națională pentru Resurse Minerale a aplicat pentru acest grant în octombrie 2012
- În martie 2013, Comisia Europeană a decis să atribuie un grant Agenției Naționale pentru Resurse Minerale pentru acțiunea intitulată “**Dialog și campanii de informare a populației privind gazele de șist în România**”
- Obiectivul general al proiectului este de a informa în mod obiectiv populația României cu privire la explorarea și producția gazelor de șist în scopul asigurării unui schimb de idei echilibrat înainte de adoptarea deciziei de exploatare industrială potențială prin lansarea unei campanii de informare privind gazele de șist și a dialogului cu cetățenii

NAMR

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CAMPANII DE INFORMARE PRIVIND GAZELE DE ȘIST ÎN ROMÂNIA

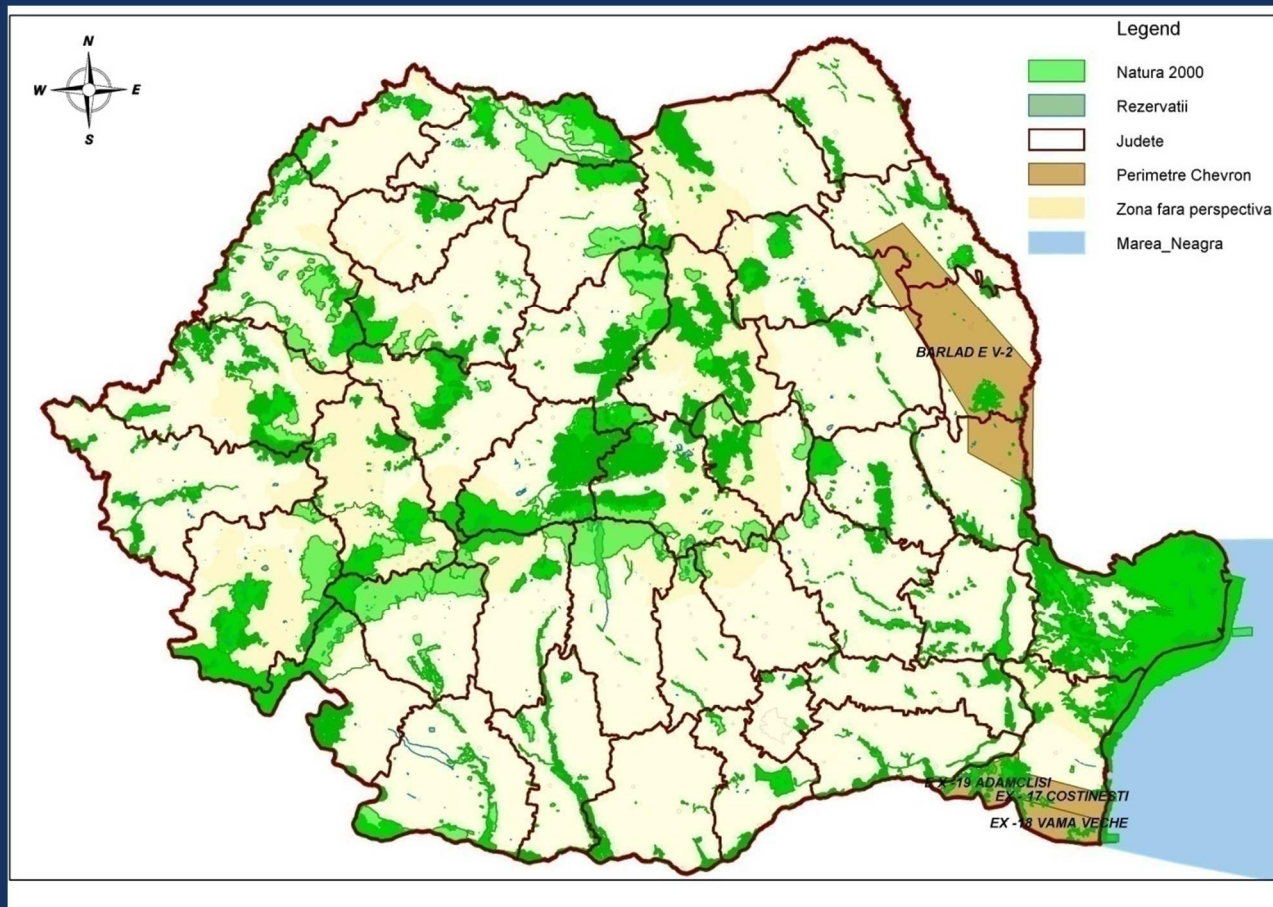
- Obiectivul principal al proiectului constă în organizarea **a două dezbateri publice** în **octombrie 2013**- una pentru fiecare regiune în care sunt planificate activitățile privind gazele de șist- Bârlad (Județele Vaslui, Galați și Bacău) și Constanța - Dobrogea (Județul Constanța) pentru o varietate de părți interesate– autorități publice centrale și locale, ONG-uri, publicul general, experții, mediul academic și mijloacele mass-media pentru a obține o reacție publică privind proiectele planificate de gaze de șist, luând în considerare particularitățile fiecărei zone.
- Scopul unei dezbateri publice este de a:
  - genera o dezbatere privind concluziile cheie în urma consultărilor online
  - oferi un cadru corespunzător dialogului pentru părțile cheie interesate în subiectul gazelor de șist
  - creea oportunitatea pentru comunitate de a exprima anumite îngrijorări privind exploatarea gazelor de șist în zonele respective
  - facilita legătura între părțile cheie interesate pentru a **consolida argumentele** și a crește gradul de încredere între populație și autoritățile responsabile cu implementarea proiectului
  - oferi bază pentru un plan viitor de măsuri în zonele în care sunt organizate dezbaterile publice

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CAMPANII DE INFORMARE PRIVIND GAZELE DE ȘIST ÎN ROMÂNIA

Perimetre cu potențial de gaze de șist : EV-2 Bârlad; EX-17 Costinești;
EX-18 Vama Veche; EX-19 Adamclisi

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CAMPANII DE INFORMARE PRIVIND GAZELE DE ȘIST ÎN ROMÂNIA

- Fiindcă zonele de interes sunt predominant rurale, dezbaterele publice vor fi susținute prin **comunicare mixtă: consultări online** și campanii de informare în mediu online (site Internet pentru informații privind gazele de șist, explicarea procesului, discuții pe forum) combinate cu **instrumente tradiționale de comunicare** (ședințe one-to-one - road show, rezumate informale, presă scrisă, relații media, broșuri, etc.).
- A fost dezvoltat un website dedicat gazelor de șist- www.infogazedesist.eu
- Procesul inițial de consultări online a fost lansat pe **22 iulie 2013**
- Discuțiile pe forum sunt lansate și moderate de către un specialist român renumit, **Prof. Univ. Cornel Dinu**
- Secțiunile incluse în structura **website-ului gestionează aspectele principale** privind gazele de șist, dorind să ofere informații echilibrate celor interesați de subiect:
  - Pagina de start (prezentare proiect, prezentare moderator)
  - Informații despre gazele de șist
  - Definiția gazelor de șist
  - Resurse convenționale vs. resurse neconvenționale (definiție)
  - Proces de explorare (definiție, etape tehnice, implicații)

NAMR

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CAMPANII DE INFORMARE PRIVIND GAZELE DE ȘIST ÎN ROMÂNIA

- Procesul de dezvoltare (definiție, etape tehnice, implicații)
- Procesul de exploatare (definiție, etape tehnice, implicații)
- Fracturare (tehnologie utilizată, seismicitate, tipuri de echipamente de foraj)
- Aspecte legate de mediu și sănătatea populației
- Situația fluidelor: soluția utilizată în fracturarea hidraulică
- Perspectiva economică
- Situația la nivelul României
- Gazele de șist în România (informații generale; stadiul activităților pe piața din România)
- România – perimetre cu potențial de gaze de șist
- România – proceduri de atribuire a perimetrelor (proceduri, autorități implicate în proces, reglementări, perspectiva economică, politica redevențelor)
- Gazele de șist la nivel mondial (informații generale; stadiul activităților în alte state membre ale UE)
- România și UE– Reglementări în industria de țitei & gaze
- FAQ (întrebări cheie privind gazele de șist)
- Link-uri relevante
- **Forum** (secțiuni și subiecte relevante)
- Sondaje Online (pro- contra activităților care implică gaze de șist)

NAMR

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CAMPANII DE INFORMARE PRIVIND GAZELE DE ȘIST ÎN ROMÂNIA

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE MINERALE

INFO GAZE DE ȘIST .EU

Campanie de informare și dezbateră publică

Prezentare proiect

Gazele de șist

- ▶ Definiția gazelor de șist
- ▶ Resurse convenționale versus resurse neconvenționale
- ▶ Explorare
- ▶ Dezvoltare
- ▶ Exploatare
- ▶ Fracturarea hidrolică
  - ▶ Tehnologia fracturării hidrolice
  - ▶ Fracturarea hidrolică și microseismicitatea
  - ▶ Forajele utilizate în explorarea și exploatarea
- ▶ Mediul și sănătatea populației
  - ▶ Substanțele folosite
- ▶ Perspectiva economică

Situația din România

- ▶ Istoricul industriei petroliere
- ▶ Descrierea celor două zone
  - ▶ Barlad
  - ▶ Dobrogea
- ▶ Proceduri ofertare perimetre petroliere

Campanie de informare și dezbateră publică privind gazele de șist

În urma anunțului Comisiei Europene, DG Energy, lansat în 2012

(http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/grants/20120807_citizens_gas_dialogue_en.htm), **Agencia Națională pentru Resurse Minerale (ANRM)**, în calitate de instituție coordonatoare a activităților din domeniul explorării și exploatarea resurselor naturale, a înaintat o propunere de proiect pentru obținerea unui grant în vederea organizării unor dezbateri publice și desfășurării de campanii de informare privind gazele de șist.

La sfârșitul anului 2012, în urma analizei proiectelor primite, Comisia Europeană, DG Energy, a anunțat ANRM că proiectul propus a fost selectat pentru cofinanțare, prin intermediul grantului european. Campania se va încheia la sfârșitul acestui an prin organizarea a două dezbateri publice în regiunile Bârlad și Dobrogea, regiunile care prezintă interes privind gazele de șist.

Dezbaterile și campaniile de informare au ca obiectiv dezvoltarea unui dialog cu cetățenii pentru a afla mai multe despre procesele de explorare și exploatarea acestor resurse.

În cadrul acestui program, vor fi organizate o serie de activități menite să ofere cetățenilor informații utile care să-i ajute să-și formeze propriile opinii. Activitățile vor avea un caracter interactiv, cei interesați putând transmite sugestii și întrebări pe această temă.

Website-ul www.infogazedesist.eu va oferi informații la zi cu privire la acțiunile desfășurate.

Forum

Păreră ta contează pentru România

Sondaj de opinie

Sunteți de acord cu explorarea gazelor de șist?

Explorare vs Exploatare

Fracturarea hidrolică

NAMR

www.infogazedesist.eu

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CAMPANII DE INFORMARE PRIVIND GAZELE DE ȘIST ÎN ROMÂNIA

- Înainte de consultările online și dezbaterile publice, în luna iulie, au fost dezvoltate la nivelul fiecărei regiuni:

- Studii cantitative (sondaje de opinie publică)
- Studii calitative (grupuri țintă)

Pentru a evalua și determina aspectele și problemele cheie și pentru a investiga percepția, opiniile și credințele locale în zona respectivă, cu privire la problema gazelor de șist.

- **Concluzii principale cu privire la studiile cantitative și calitative:**

- Peste 60% din respondenți declară că sunt slab informați cu privire la ceea ce reprezintă resurse neconvenționale – activitățile de explorare și exploatare a gazelor de șist, avantaje și dezavantaje. În ambele zone, a existat un procentaj mare (peste 40%) de cetățeni care sunt de părere că lucrările inițiale sunt cele de exploatare directă

- Peste 50% din cei întrebați răspund că “nu știu” cât durează faza de explorare (între 3 și 5 ani) perioadă la sfârșitul căreia se determină dacă există depozite de gaze în acele zone.

EVOLUȚII DIN ROMÂNIA

CAMPANII DE INFORMARE PRIVIND GAZELE DE ȘIST ÎN ROMÂNIA

- Peste 65% din cei care au participat la sondaj declară că nu cunosc riscurile potențiale ale fazei de explorare, iar peste 50% declară că nu sunt la curent cu dezavantajele fazei de exploatare. Întrebați care sunt avantajele explorării/ exploatării, peste 40% au răspuns că “nu știu”.
- Un procent de 47% afirmă că nu există informații publice adecvate până în prezent.
- În ceea ce privește sursele de informare, aproape jumătate din cei intervievați consideră că autoritățile locale (Primăria) ar trebui să informeze cetățenii cu privire la lucrările de explorare.
Autoritățile locale sunt urmate de Guvern și Agenția Națională pentru Resurse Minerale
- În opinia celor care au răspuns la sondaj, experții de la Agenția Națională pentru Resurse Minerale ar fi în cei mai indicați să ofere informații corecte privind gazele de șist.

ROMÂNIA

CAMPANII DE INFORMARE PRIVIND GAZELE DE ȘIST ÎN ROMÂNIA

Pașii următori:

- Organizarea dezbaterilor publice în luna octombrie, la nivelul fiecărei regiuni
- Dezvoltarea studiilor cantitative în luna noiembrie, la nivelul fiecărei regiuni, în scopul determinării percepției publice cu privire la aspectele cheie în cadrul activităților privind gazele de șist, ca urmare a dezbaterilor publice și consultării online
- Comunicarea – la nivel național și local, cu privire la concluziile și aspectele cheie identificate în urma dezbaterilor publice
- Dezvoltarea unei **Cărți Albe** a gazelor de șist
- Feedback cu privire la rezultatele dezbaterilor și consultărilor la nivelul Uniunii Europene.

